

Mening bestemt at ville tilraade, at man modsætter sig al Afløsning af Accidensoffer. For Daabsrets Bedkommende er det saa langt fra, at jeg tværtimod vil sige, som jeg jagde for to Aar siden, at det er for mig næsten det allervigtigste at faa dette Offer afløst, dels fordi det er ikke langt fra at være noget af en Scandale, at man skal betale for en sakramental Handling, dels fordi det er noget, der gentager sig hver Søndag, og dels fordi dette Offer er endnu mere tvungent end det, der kommer paa de tre Høshelligdage. Jeg vilde sætte Pris paa, om det kunde lykkes ved denne Lejlighed at faa Højtidsofferet saa rigeligt, at man i alt Fald kunde gøre Daabs handlingen fri for alle Smaafolk, og jeg saa allerhelst, at man kunde komme til en saadan Afløsning, saa det ligefrem blev forbudt at tage noget af nogen for denne Handling. Et Forbud mod at tage noget for en sakramental Handling har jeg ikke det mindste imod. Betaling derfor er og bliver noget forfæstligt. Jeg kan ogsaa gerne være med til at fastsætte en Minimumstakst for Brudevielser, som ikke var større, end hvad der betales for den borgerlige vielse, og saa lade det være en frivillig Sag, om man vilde give mere. Og i og for sig har jeg heller ikke noget imod at prøve paa at faa de almindelige Accidenser afløste, men jeg har blot villet sige, at det er ganske overordentlig vanskeligt at faa Erstatningsagen i Orden. Det er desværre forbundet med mange Betæneligheder, og møder hos mange af Kirkens Mænd — og ingenlunde de ringeste — ret alvorlig Modstand. Det har jeg ikke villet undlade at gøre det ærede Ting bekendt med, og jeg vil derfor haabe, at det ikke vil stille sig paa det Standpunkt at det à tout prix vil have Accidenserne med ved denne Lejlighed. Ganske særlig vil jeg haabe, at det ikke vil have det endnu i Aar, da det at enes med det andet Ting om en fornuftig Afløsning af Højtidsret vil komme til at spille en stor Rolle ved et andet vigtigt Lovforslag, som er forelagt i det andet Ting, nemlig Lovforslaget om Skolelærernes Lønningsforhold og om enkelte andre Forbedringer ved vore Skoleforhold. Som det er foreslaet der, skal jo Afløsningen af Ofret og Accidenserne beregnes efter Udbyttet i de sidste 10 Aar, og hvis det altsaa f. Eks. har været for Ofret 100 Kr. og for Accidenserne 80 Kr., skal det lægges til den øvrige Del af Lønningen, og derfra begynder saa Statens Tillæg. Men det ligger i Sagens Natur, at hvis Højtidsret stadig gaar tilbage for Lærerne allerede nu, da de have denne næsten skandaløst ringe Løn, saa vil det gaa endnu

mere tilbage, ja, med Kæmpestrid, naar de faa Lønningsforhøjelse. Og hvad hjælper det, at vi vedtage, at de skulle have en Lønningsforhøjelse, naar dog Følgen bliver, at de om 10 Aar have mistet 100 eller 200 Kr. af deres Indtægt? Det er derfor ogsaa sagt flere Gange nede i det andet Ting under denne Sags Forhandling, at der maatte følge en Afløsning af Ofret efter, og det mener jeg rigtignok ogsaa, at der maa, og jeg tror, at det vil faa Indflydelse ogsaa paa denne Sags Gennemførelse, om der kunde være Udset til, at vi kunde enes med det andet Ting om dette Lovforslag. Jeg ved ganske vist godt, at de, der have talt om Afløsning af Ofret, ogsaa have talt om en Afløsning af Accidenserne, men det ligger i Sagens Natur, at saa de en Afløsning af Ofret, som er det største Beløb, og det, der er mest udsat for Nedgang, ville de være nogenlunde fæderede mod, at Lønningsforhøjelsen bliver illusorisk. — Dertil kommer, at det er et stort Spørgsmaal, om man ikke godt kunde afløse Accidenserne for Lærernes Bedkommende uden just at gøre det for Præsterne Bedkommende med det samme. For Ofrets Bedkommende kan der ikke være Tale om det, der maa Præsterne og Lærerne følges ad. Man kan heller ikke paa nogen Maade afløse Præsterne Accidenser uden at afløse Lærernes med, thi saa gaar det ud over Lærerne, men jeg er tilbøjelig til at tro, at man godt kunde afløse Lærernes Accidenser og lade Præsterne blive — indtil en Præstelønningslov kom igennem — uden at det i synderlig Grad vilde gaa ud over Præsterne. Og Afløsningen af Lærernes Accidenser vil falde let. Man lægger til deres Løn det Beløb, de gennemsnitlig have faaet ind i Accidenser i de sidste 10 Aar og lader Accidenserne falde bort, saa kommer man ud over det vanskelige Punkt med § 77 i Grundloven. For Præsterne Bedkommende er det mere vanskeligt, som jeg har søgt at vise, men jeg tror, som sagt, heller ikke, at det er nødvendigt, at de følges ad. Skulde det imidlertid vise sig nødvendigt, saa er der ikke noget til Hinder for, at vi først tage Offerafløsningen, og, hvis den almindelige Stemning er derfor, siden prøve paa, om vi kunne faa Accidenserne med.

Ved selve Forslaget har jeg ikke meget at bemærke. Jeg er vel fornøjet med, at der er kommet ind i dette Lovforslag, at de offerberettigede ogsaa kunne forlange Afløsning. Jeg kunde blot ønske, at en saadan kunde forlanges, naar Præsten og Fler-tallet af Lærerne være enige om det, thi der er jo, som bekendt, besynderlige Indvirkninger i alle Samfundsklasser, og der kunde jo